

«شرق» از واکنش نمایندگان نسبت به اظهارات برخی مخالفان درباره لایحه عفاف و حجاب گزارش می‌دهد

شلاق‌زدن زنان کم‌حجاب نتیجه عکس خواهد داشت

معصومه معظمی: به نظر می‌رسد لایحه عفاف و حجابی که قوه قضائیه به دولت و دولت به مجلس فرستاده است، به محل مناقشه برخی تبدیل شده است؛ مسئله‌ای که برخی معتقدند بیش از حد نسبت به آن حساسیت ایجاد شده و نباید بیشتر از موارد مهم دیگر به آن پرداخت...

صفحه ۲

سرمقاله

عمان و مسئله میانجیگری

کوروش احمدی

دبلمات پیشین

در حوزه سیاست خارجی، دولت سیزدهم تاکنون یکی از بیشترین تماس‌ها را با عمان داشته است. آقای امیرعبدللهیان در مدت کمتر از دو سال، چهار بار و آقای رئیسی یک بار به آن کشور سفر کرده‌اند. سردار باقری، رئیس ستاد کل، نیز یک ماه قبل سفری به عمان داشت. روابط ایران و عمان همیشه به دلایل ژئوپلیتیک مهم بوده است. از بعد از خروج انگلیس از خلیج فارس در ۱۹۷۱، دولت وقت ایران برقراری روابط نزدیک با عمان به‌عنوان دیگر دولت ساحلی تنگه هرمز را برای مدیریت امور این تنگه ضروری یافت. ارزیابی مشترک از تهدیدهای موجود علیه دو کشور و علیه امنیت تنگه هرمز و نگرانی از دسترسی جریان‌های چپ‌گرا به آن باعث اعزام چند هزار سرباز ایرانی در دهه ۱۹۷۰ به عمان برای مقابله با شورشیان ظفار شد. در جریان سفر سلطان قابوس به تهران در فوریه ۱۹۷۴ دو طرف در بیانیه مشترکی بر توافق خود برای تأمین ثبات و امنیت تنگه هرمز و آزادی کشتی‌رانی در این تنگه، رد هرگونه تلاش برای مداخله قدرت‌های خارجی در منطقه، بازرسی مشترک شناورهای عبوری از تنگه هرمز و دادن اجازه از طرف عمان به ایران برای ایجاد یک پایگاه نظامی در خاک عمان تأکید کردند. موافقت‌نامه‌ای نیز بین دو کشور در مارس ۱۹۷۴ درباره دفاع مشترک از امنیت تنگه هرمز و نظارت بر کشتی‌رانی امضا شد. بعد از انقلاب نیز عامل ژئوپلیتیک به قوت خود باقی ماند؛ اما «ارزیابی مشترک از منشا تهدیدات» تا حدی تضعیف شد تا آنجا که عمان در آوریل ۱۹۸۰ به آمریکا اجازه استفاده از پایگاه مسیره برای عملیات نظامی آزادسازی گروگان‌های سفارت آمریکا در تهران را داد و در جریان جنگ ایران و عراق نیز به شناورهای آمریکا اجازه داد از بنادرش استفاده کنند. با این حال و نیز با وجود روابط عمان با اسرائیل، ازجمله سفرهای شیمون پرز و اسحاق رابین، نخست‌وزیران اسرائیل، به عمان در ۱۹۹۴ و ۱۹۹۶ و نتایه‌او در اکتبر ۲۰۱۸، رابطه ایران با عمان همیشه گرم و دوستانه بوده است.

اما اکنون اهمیت فوق‌العاده رابطه ایران و عمان ربطی به ژئوپلیتیک ندارد. همکاری‌های دو جانبه نیز در حدی نیست که این سطح از تماس و توجه را ایجاد کند. خبرگزاری فارس در اسفند گذشته بعد از حضور امیرعبداللهیان در کمیسیون روابط خارجی مجلس به نقل از علی غلبیزاده، نماینده مجلس، ذکر کرده بود که «پادشاه عمان اعلام کرده است که در تلاش است با پیام‌هایی که بین مقامات ایران و آمریکا تبادل می‌کند، در آینده‌ای نزدیک و با خبری خوش به ایران سفر کند». ایرنا همچنین در اسفند گذشته از قول تحلیلگران، سفر وزیر خارجه عمان به تهران را به گفت‌وگوهای هسته‌ای ربط داد و از «لحظه حساس توافق» سخن گفت. به این دلایل، اهمیت فوق‌العاده‌ای که رسانه‌ها و شبکه‌های اجتماعی ایران از روزهای قبل برای سفر سلطان قائل شده‌اند و حدس و گمان درباره این سفر و حتی اختصاص تیتِر اول برخی روزنامه‌ها به آن و سخن از کاهش ارزش دلار و طلا قابل درک می‌شود. ایرانیان که مانند بسیاری از دیگر ملت‌ها در شرایط عادی اهمیت زیادی برای سیاست خارجی و به‌ویژه روابط دیپلماتیک با کشورهای کوچک و متوسط قائل نیستند، توجه‌شان به این سفر قبل از هر چیز حکایت از غیرعادی‌بودن شرایط ما دارد.

مقامات ما که از یک طرف به ابتکار خود راه تماس با شماری از قدرت‌های جهانی و منطقه‌ای را بر روی خود بسته‌اند و از طرف دیگر نیاز مبرم به کار با این قدرت‌ها را حس می‌کنند، گویا چاره‌ای جز توسل به این توفیق‌های کوچک نیافته‌اند. هفت موضوع اصلی شامل تعیین تکلیف برجام، آزادسازی برخی دارایی‌ها، تبادل زندانیان، حل بحران یمن و رابطه با برخی کشورهای منطقه مانند مصر گریان‌گیر ماست که مدت‌هاست بلا تکلیف مانده‌اند. ظاهراً مقامات ما به این نتیجه رسیده‌اند که بسازی پرداختن به این پنج مسئله راهی جز توسل به میانجی وجود ندارد. غرب نیز درباره موضوع آزادی کشتی‌رانی در منطقه در پی ادامه توقیف کشتی‌ها و نیز ادعای ارسال سلاح ایرانی برای روسیه از طریق میانجی عمل می‌کند. نشانه متنی دال بر اینکه احیای برجام همچنان در دستور کار است، وجود ندارد. اگر چنین باشد، مذاکرات وین دیگر منتفی است. همچنین اگر درست باشد که «نه برجام، نه بحران» و به تبع آن نوعی «توافق موقت» یا «کم در برابر کم» در دستور کار آمریکا است، نیاز به تبادل پیام و میانجی وجود دارد. در غیاب تماس مستقیم، برای آزادی دارایی‌ها و تبادل زندانی‌ها نیز گریزی از توسل به میانجی نیست. درباره یمن نیز عمان همیشه نقش میانجی داشته و با وجود برقراری روابط بین ایران و عربستان به دلایلی همچنان به یک میانجی نیاز هست. سفر یکشنبه گذشته سلطان به مصر و پیام سیسی برای رئیسی، شایعه فعال‌شدن عمان درباره برقراری رابطه بین ایران و مصر هم مطرح است. آزادی کشتی‌رانی در منطقه در پی توقیف برخی کشتی‌ها، دیگر موضوع مهمی است که می‌تواند به درخواست غرب در دستور کار عمان باشد.

ضمن تمجید و تشکر از مساعی جمیله عمان، سؤال اصلی که باقی است، این است که چرا ایران به‌عنوان بزرگ‌ترین و مهم‌ترین کشور منطقه باید برای تنظیم روابط خود با جهان نیازمند این و آن باشد و خود مستقیم و رودررو برای حل مسائل خود با دیگر کشورها اقدام نکند.

سه‌شنبه ۹ خرداد ۱۴۰۲ • ۱۰ ذی‌القعدة ۱۴۴۴ • ۳۰ می ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۵۶۶ • ۱۲ صفحه • ۱۵۰۰ تومان

«شرق» از تلاش دوباره شهرداری برای ساخت‌وساز در حریم‌های سبز تهران گزارش می‌دهد

باغ‌های سیمانی پایتخت

گزارش تیت‌ریک را در صفحه ۱۰ بخوانید

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری: حضرت آیت‌الله خامنه‌ای، رهبر معظم انقلاب اسلامی، صبح روز گذشته در دیدار آقای هشتم بن‌طارق آل‌سعید، سلطان عمان و هیئت همراه، روابط ایران و عمان را روابطی دیرینه، ریشه‌دار و خوب خواندند و گفتند: ما معتقدیم گسترش روابط دو کشور در همه زمینه‌ها، به نفع هر دو طرف است.

ایشان با اشاره به مذاکرات طرف‌های ایرانی و عمانی، خاطرنشان کردند: نکته مهم آن است که این مذاکرات تا رسیدن به نتایج محسوس، به صورت جدی پیگیری شود و در نهایت ارتباطات

یادداشت

تناقض در یک گفتار

حسین حقگو

کارشناس اقتصادی

سفر سلطان عمان به کشورمان صرف‌نظر از اهداف سیاسی، ظاهراً توسعه همکاری‌های اقتصادی و سرمایه‌گذاری‌های مشترک بین دو کشور را هم دنبال می‌کند. چنان‌که چهار سند همکاری بین دو کشور امضا شد که در کنار ۱۲ سند امضاشده در سفر سال گذشته آقای رئیسی به عمان، تعداد این اسناد به ۱۶ می‌رسد. اما آیا امضای این نوع تفاهم‌نامه‌ها و قراردادهای بین ایران و چند کشور دیگر در دولت سیزدهم، نشانه تحول در نگرش سیاست‌گذاران کشور به نحوه تعامل با جهان و مشارکت در زنجیره تولید جهانی است؟

همین چندی پیش بود که معاون اول رئیس‌جمهور در دیدار با سفرای ایران در کشورهای خارجی، از تحولات جدید در عرصه بین‌الملل در دو سال اخیر یاد کرد و از «افول قابل توجه هژمونی و سیاست خارجی آمریکا و نفوذ اقتصادی دلار» اظهار خشنودی کرد و بر سیاست دلارزدایی از اقتصاد ایران به‌شدت تأکید کرد. البته ایشان هم‌زمان از نیاز همین اقتصاد به ۲۰۰ میلیارد دلار برای رشد هشت‌درصدی سخن گفت.

به نظر می‌رسد این تناقض جزئی ذاتی از سیاست‌گذاری اقتصادی کشورمان در چند دهه اخیر شده است. از یک سو ضرورت‌های توسعه‌ای و نیازمندی به منابع مالی گسترده خارجی، دانش فنی و بازارهای منطقه‌ای و جهانی و از سوی دیگر میل شدید به درون‌گرایی و اتکا به منابع و بازار داخلی، چنان‌که از یک سو هزینه‌هایی جهت ایجاد خطوط ریلی و دریاپی در کریدورهای شمال-جنوب و شرق-غرب صرف می‌شود و در همین جلسه اخیر، آقای مخبر سفر را تشویق به تبلیغ این ظرفیت‌ها می‌کند و از سوی دیگر سیاست‌هایی در داخل با مداخلات شدید دولت

رئیس قوه قضائیه:

از دغدغه مردم درباره حجاب استقبال می‌کنیم

رئیس قوه قضائیه با بیان اینکه مردم متدّین از طریق تریبون‌های مختلف، نظرات و دغدغه‌های خود را در قبال مقوله ناهنجاری‌های اجتماعی طرح می‌کنند، گفت: این موضوع خیلی امر مبارکی است؛ البته در این اثنا همان‌طور که مردم متدّین ما عنایت دارند...

صفحه ۲

«جمهوری»

در خدمت اردوغان

نگاهی به مشکلات تعامل اقتصادی با عراق و تناقض

درروایت‌های مربوط به بدهی بغداد به تهران

دادوستد با اعمال شاقه

گفت‌وگو با علی عبداللّهی به مناسبت انتشار

ترجمه‌اش از «بچه‌های تانر» روبرت والزر

نقد اراده آزاد

فینال جام حذفی چهره‌های ویژه‌ای دارد

دربی وداستان دومهدی

بشرویه شهر دوستدار حیوانات و طبیعت

توضیح وزارت نفت به «شرق»

رونق نمایشگاه نفت تهران غیرقابل انکار است

یادداشت

دو صد گفته چون نیم کردار نیست

حمیدرضا آقا‌بابایان

وکیل پایه‌یک دادگستری

آقای محمداقراقالیباف پس از وداع با دنیای نظامات (نظامی) در قرارگاه خاتم‌الانبیا، نیروی هوایی سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، نماینده رئیس‌جمهور در ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز وفرماندهی نیروی انتظامی در اواسط دهه ۸۰ به‌عنوان شهردار تهران منصوب و ردای سیاست را به تن کرده و به مدت ۱۲ سال به‌عنوان شهردار کلانشهر تهران منصوب شد. پس از آن در سال ۱۳۹۸ از حوزه انتخابیه تهران به‌عنوان سیاست‌مدار اصولگرای ایرانی وارد مجلس شورای اسلامی و نهایتاً به‌عنوان رئیس قوه مقننه انتخاب شد. به استناد اخبار منتشرشده به نقل از نامبرده در فضای رسانه‌ای کشور در چهارم خرداد ۱۴۰۲ به هنگام افتتاح فرودگاه شهدای کتاباد مانند سخنرانی چهار بهمن ۱۳۹۸ در سلسله‌نشست‌های نیروهای اطلاعاتی با موضوع مردم، مقاومت و کارآمدی یادبود شهید سردار حاج قاسم سلیمانی در مسجد جامع الزهراء قیام‌دشت فرموده‌اند «... قول می‌دهیم در یک برنامه پنج‌ساله به ثبات اقتصادی برسیم و بر گرانی و تورم غلبه کنیم...». اگرچه به حکایت سوابق موجود قریب مدت ۲۰ سال از ورود آقای قالیباف به جرگه سیاست‌مداران می‌گذرد ولی سؤال این است آیا این مدت برای ظهور کوچک‌ترین نشانه‌ای از وعده‌های شما و تحقق آرمان‌هایتان برای مردم ایران و حداقل جلوگیری و نه کاهش تورم کافی نبوده است؟ یا باز موسم انتخابات مجلس برای اواخر سال ۱۴۰۲ شروع به وزیدن گرفته که باز... هرچه بوده و هست نگارنده از آن بی‌اطلاع است. آیا واقعا همه اهداف محقق‌نشده شما به گرانی و تورم خلاصه می‌شود؟ جذب و بالا بردن سرمایه‌گذاری، ریشه‌کن‌کردن اختلاس و ارتشا، جلوگیری از پدیده فرار مغزها، جرائم سایبری، مبارزه با موضوع نوپدید آفازادگی، تحقق دولت الکترونیک و... در آن جایی ندارد؟ به دلالت اسناد موقّ و خدمات ارزنده موجود، میزرا تقی‌خان معروف به «امیرکبیر» ایران نوین صدراعظم ناصرالدین‌شاه در ۳۹ ماه دقیقاً (سه سال و دو ماه و ۲۸ روز) صدارت خود توانست منشأ خدمات فراوانی شود که اهم آنها عبارت‌اند از: تثبیت امنیت و استقرار حاکمیت دولت، سامان‌دهی به قشون ایران، ایجاد کارخانه‌های اسلحه‌سازی...

ادامه در صفحه ۳

برادر گرامی جناب آقای مسعود شمس

مصیبت درگذشت پدرگرامیتان

مرحوم حاج محمود شمس را تسلیت عرض

می‌کنم. از خداوند سبحان برای آن مرحوم

علو درجات و برای شما و سایر بازماندگان صبر آرزومندم.

مهدی رحمانیان